

Lær hesten det rigtigt første gang

AF SUSSI HOLLENSTED

FOTO: JENS TØNNESEN

Magasinet hest har inviteret dressurberideren Morten Thomsen til en snak om hans holdning og filosofi omkring heste, om indlæringsmetoder og gyldne sekunder og om hans fremtidsdrømme. Alt sammen for at blive klogere på, hvad den jyske berider har på hjertet omkring heste.

Vi møder Morten Thomsen en fredag eftermiddag i oktober i det nyopførte ridecenter, som han sammen med sin kone Sarah Arvé Thomsen lige har fået bygget syd for Silkeborg. Interviewet foregår i ridecentrets kasinorum, som er placeret i centrum af det kun to måneder gamle ridecenter og med udsigt til ridehallen. Mortens kone sidder ved siden af os i de komfortable lædermøbler, og parrets etårige datter Victoria har forladt sit legetøj på gulvet og har set sig varm på den store slikskål midt på bordet.

Den 50 årige Morten Thomsen ser ud som en typisk konkurrencerytter. Meget høj og atletisk bygget, lange ben og med et vejrbitdt ansigt, som vidner om mange timer på udendørsbaner. Han taler jysk og

har med sit tonefald og ordvalg en lun og underspillet humor. Han anvender ikke de store armbevægelser, men lader den komme til udtryk i mimikken i sit ansigt. Samtidig udstråler han både autoritet og vilje.

Morten Thomsen er uddannet berider. Desuden avler han heste, som han træner op til Grand Prix, inden de sælges, og han er selv konkurrencerytter. Han har adskillige gange redet både OL, VM, EM og DM. Desuden afholder han kurser både i Danmark og i udlandet om indlæringsprincipper.

Alt, hvad du kan lege ind, kan du lege ud

»Indlæring er det, der virkelig interesserer mig omkring heste,« siger Morten Thomsen. »Arbejdet i at finde ud af, hvordan jeg kan lære heste noget, samt hvordan det lige nøjagtigt skal gribes an med den enkelte hest. Mit udgangspunkt er, at alt, hvad du kan lege ind, kan du lege ud - alt, hvad du skal tvinge ind, skal du tvinge ud.«

Han forklarer dette med, at det, man kan lære hesten på en let, afslappet og legende måde, kan man altid få den til at gøre igen på den samme måde, hvorimod

det, man tvinger den til at lære, skal man også tvinge den til at vise igen.

»Jeg bliver tit ringet op, hvis heste skal trænes i piaffe og passage, og især hvis hesten har problemer med det. Jeg kan godt lide at arbejde med heste, hvor der er et problem med indlæringen, for jeg glæder mig hele tiden til at løse det.«

MORTEN THOMSENS HVERDAG

Til hverdag træner Morten heste - cirka 12-14 stykker om dagen. Nogle er hans egne, andre har han i træning. Han træner den første hest kl. 8.00 og er færdig cirka klokken 17.00.

FOKUS VÆK FRA PROBLEMET

En af de metoder, som Morten Thomsen bruger, når han skal træne heste, der har specifikke problemer, er at få hestens fokus væk fra det, den oplever som et problem.

»Har jeg en hest i træning, som ikke vil piaffere, lægger jeg for eksempel fokus over på at få den til at stå stille eller lave sidebevægelser i skridt. Lige pludselig beder jeg den så om at piaffere, og så roser jeg den, hvis det lykkes. På den måde går der ikke lang tid, så finder den ud af, at det

Fakta

- **Navn:** Morten Thomsen
- **Alder:** 50.
- **Profession:** Dressur-berider, avler, konkurrencerytter.
- **Uddannelse:** Uddannet berider i 1979 hos Nis Valdemar Hansen (Århus).
- **Præstationer:** Har deltaget i OL, VM, EM og DM flere gange.
- Har siden 2005 været træner for det danske hold for ungheste. Er dommer til udtagelsen af ungheste championat. Er med i avlsledelsen for dansk varmblod.
- **Foretrukne race:** Dansk varmblod, men arbejder gerne med alle typer heste.

ikke var så galt endda at gøre det,« siger Morten på klingende jysk.

Udover rosen er belønningen, at Morten Thomsen øjeblikkeligt stopper træningen.

»Vi skal lade være med at tro, at heste er lavet til, at vi skal ride på dem. De er lavet til at gå ude på stepperne. Derfor mener jeg, at den allerstørste belønning, vi kan give dem, når de for første gang udfører en svær øvelse som passage og pi-affe, er bare at stige af.

Han fortæller, at det naturligvis er fristende at fortsætte for at se, om det kan lykkes igen, men han har af erfaring lært, at indlæringen går meget langsommere på den måde.

»Det er ligesom, at hesten tænker: »Nå, det var ikke dét, du ville have - jamen så finder jeg på noget andet,« forklarer han.

»Skynder jeg mig i stedet at springe af, når det lykkes, så går der to til tre dage, så forstår den det. Hvis jeg har en hest, hvor der er et problem, så tager jeg den gerne flere gange på en dag, og så stopper jeg første gang, den gør det rigtigt.« Han understreger, at det selvfølgelig er vigtigt at stoppe, lige når hesten gør det, man ønsker.

»Bare fire sekunder for sent, og så er det lige meget,« understreger Morten Thomsen, »og jeg bemærker, at hver gang emnet er indlæring, får han et meget engageret, koncentreret og nysgerrigt udtryk i ansigtet, som om han konstant er i gang med at knække små koder og løse nye mysterier.«

HENTER INSPIRATION MANGE STEDER

Morten Thomsen henter inspiration til træningsmetoder både i cirkus og i horsemanship og har brugt meget tid på at tale om indlæring med personer, som han har følt kunne inspirere ham.

»Jeg kan både se folk, der rider klassisk, western og laver horsemanship, og som jeg synes er dygtige. >>

>> Ham, der senest inspirerede mig, var Honza Blaha, fordi han havde hestens fulde opmærksomhed. Jeg tænkte, at det må jeg lære, for når du kan få hesten til at være fokuseret på dig, så er det meget lettere at lære den ting. En anden person, der for mange år siden inspirerede mig meget, var Otto Hofer fra Schweiz. Hans heste var så dresserede. Det var jeg meget betaget af. Kom han forkert ind i en dressurøvelse, så reddede han tit situationen, fordi hesten var så godt dresseret. Det synes jeg var så flot,« siger Morten begejstret.

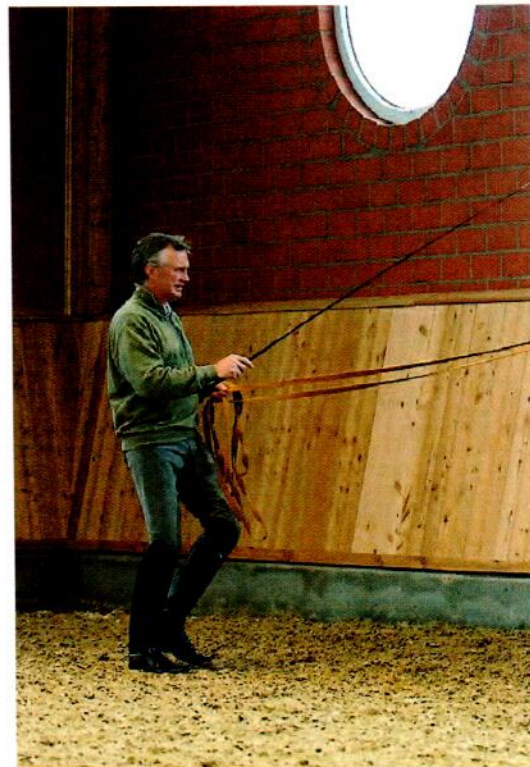
IKKE KUN ÉN VEJ.

»Kigger man i forskellige lærebøger, så er der kun én vej at gå, og det er gennem samling. Det, synes jeg, er at begrænse sig selv, og jeg tror ikke på, det er rigtigt. Det var også grunden til, jeg begyndte at

interessere mig for horsemanship. Jeg tror ikke på, at eksempelvis øvelsen piaffe kun kommer ud af samling, og at en hest, som ikke kan samle sig, ikke kan gå piaffe. Piaffe er som udgangspunkt, og hvis man skal beskrive det meget forenklet, kun trav på stedet. Det er vores egne begrænsninger, der bevirker, at hesten ikke kan lære det, for hvis vi kan lære den at løfte benene diagonalt og på stedet, så kan den i princippet lave piaffe - nogle selvfølgelig bedre end andre. Den første, som viste mig noget om det, var en cirkusmand, og han var faktisk en kæmpe horseman. Jeg har altid været fascineret af cirkus-dressører.«

Mortens ansigt lyser op ved tanken om cirkus-dressører.

»De rider ikke for at lave muskler, de rider for at indlære noget. Det aspekt finder jeg rigtig spændende, og jeg har ofte

Den 9-årige Don efter Donnergraf og Cannon Row xx avlet af Gunnar Back trænes i piaffe, som er et af Morten Thomsens specialer.

fundet, at de var større dressører, end vi var som dressurryttere. Det er det med at kombinere dresseringen med konkurrence-dressuren, som har fanget mig mest. Jeg tror, at havde jeg ikke dresseret heste, så havde jeg nok fundet nogle andre dyr at dressere,« fortæller Morten med et smil.

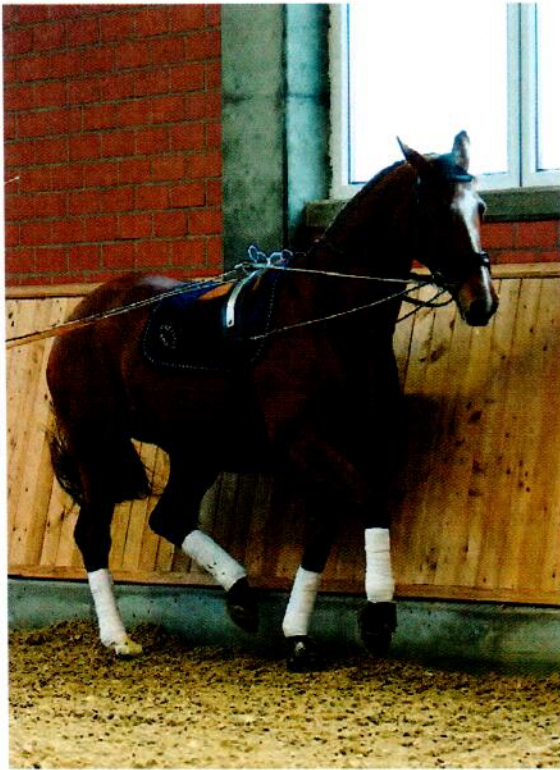
FOKUSERER PÅ DET POSITIVE

-»eg fokuserer altid på de sider, hesten laver godt, og det gør træningen meget lettere,« fortsætter Morten Thomsen. »Det er noget, heste har lært mig.« Morten holder en lille pause og fortsætter så lidt tøvende.

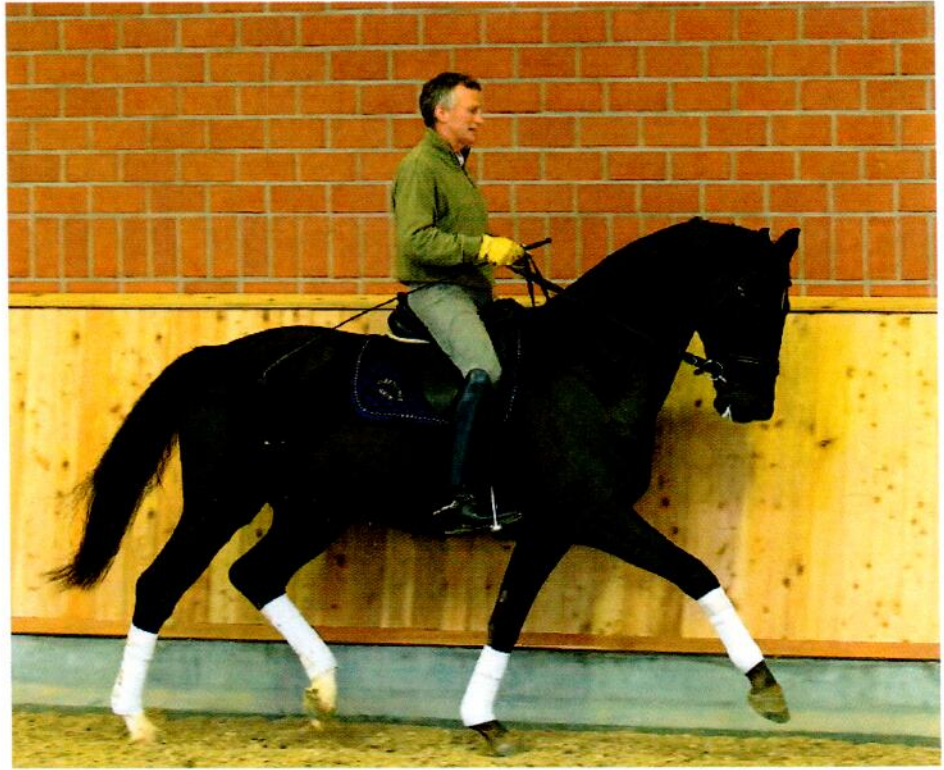
»Jeg prøver også at gøre det samme med mennesker. Før i tiden var jeg ikke så god til det. Men jeg er blevet bedre, fordi jeg har oplevet de positive resultater, jeg har fået med hestene ved at gøre det. Jeg bliver dog stadigvæk hurtigere utålmodig med mennesker end med heste.«

KLOGERE PÅ HESTE EFTERHÅNDEN

»Før i tiden, når der var noget, der ikke

Hoppen Vienna efter Ritterstern og Allegro.

Den 6-årige vallak Dorus efter Don Schufro og Cannon Row xx avlet af Gunnar Bach.

ville lykkes med en hest, var jeg nok slem til at sige: »Åh, den er dum, fordi den ikke forstår mig.« I dag tænker jeg: »Hvad dølen gør jeg forkert, siden den ikke forstår mig.« Det tror jeg, arbejdet med heste har lært mig. I dag ved jeg, det handler om at åbne døre og ikke lukke dem.«

IKKE SKRIDTMASKINER OG LØBEBÅND

At skabe løft og udstråling hos hesten fascinerer Morten Thomsen og er også det, han stræber efter i sin egen ridning. Han forklarer, at når hesten bevæger sig ude på folden, så har den ofte både udstråling og løft, som han føler, vi tager fra den, når vi sætter os op på den. Og netop det graciøse udtryk, når hesten løber frit, er det, han ønsker at skabe igen.

»Jeg vil gerne have hesten til at arbejde med mig. Der er ikke noget bedre end at ride og bede en hest om noget og så fornemme, at den nærmest tænker: »Ja, det vil jeg gerne.« Jeg bryder mig ikke om at ride en hest, hvor jeg føler, jeg skal »trykke« hvert eneste skridt ud af den.« Og han beskriver videre, hvordan han prøver aldrig at ride hesten træt.

»Jeg kan bedst lide at arbejde med heste, som har for meget energi. Derfor har jeg hverken skridtmaskine eller løbebånd. Jeg vil hellere have, at de stresser af ved at komme ud på fold end ved at have gået i en skridtmaskine, for så føler jeg, de er slukkede, når jeg skal arbejde med dem. Det bliver så unaturligt,« forklarer han.

SÅ FÅ HAM DOG AF DEN HEST!

Nogle gange beder Morten Thomsen sin kone om at filme hans ridning, hvis han er kørt fast med et problem eller er i tvivl om, det er godt nok.

»Jeg vil helst se det selv, og så sker det, at jeg tænker: »Hvorfor dølen sidder han deroppe og gør så mange fejl. Så få ham dog af!« griner Morten Thomsen hjerteligt, mens han vikler sin datter ud af ledningen til mikrofonen, som hun er blevet fanget af i et af sine utallige forsøg på at komme over til den attraktive slikskål.

DE GYLDNE SEKUNDER

For Morten Thomsen er de gyldne sekunder lige der, hvor det, han prøver at lære hesten, lykkes for første gang. Har han

for eksempel en hest, der skal lære at pi-affere, og den har lært at løfte benene et ad gangen, så er det gyldne sekund der, hvor den løfter benene et ad gangen lige efter hinanden, såkaldt »springer over« for første gang.

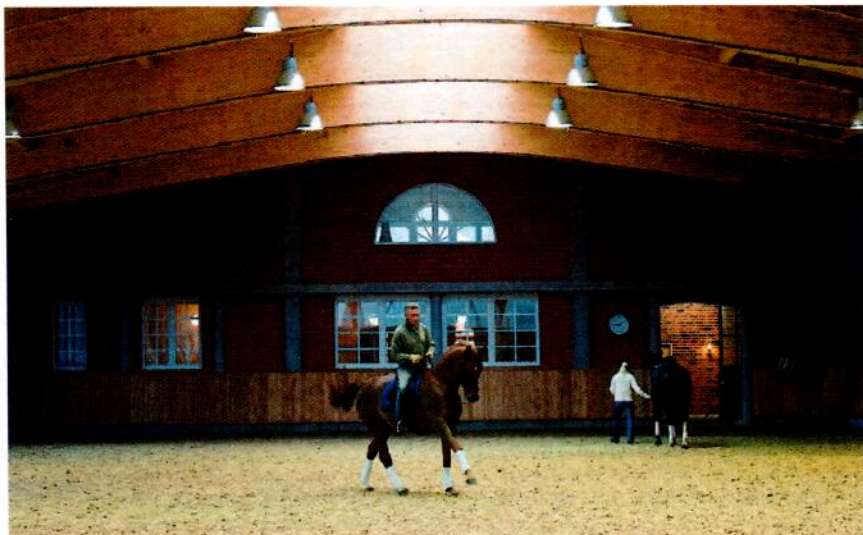
»Lige i det øjeblik, den springer over første gang, kan man se et eller andet i den,« fortæller han med begejstring i øjnene.

»Jeg får et billede af den i fremtiden. Når den »springer over«, så kan jeg se, om den kommer til at løfte rigtig flot. Det, jeg gerne vil have, er en hest, som eksploderer en lille smule - men stadigvæk kontrolleret. For kan man kontrollere sådan en eksplosion, så bliver det simpelthen så flot.«

STØRSTE OPLEVELSE

»Jeg har mange fantastiske oplevelser med heste, men en af dem, der har gjort størst indtryk på mig, var en oplevelse til et stævne i Herning. Jeg red på min tidligere hest, Solo Carex, havde allerede redet én klasse på ham og syntes egentlig, han virkede træt. Idet jeg

Morten Thomsen og Don i den flotte nye ridehal

Morten og Sara Thomsens nyopførte ridecenter syd for Silkeborg

>> red op ad midterlinjen, kunne jeg mærke på ham, at han nærmest tænkte: »Så, nu skal vi af sted!« Han kæmpede inde på banen og ville simpelthen så gerne. Det blev jeg meget rørt over,« fortæller han.

»Han gjorde det ikke, fordi han var bange for mig, men fordi han ville gøre det sammen med mig.«

Adspurgt om den værste oplevelse med heste, den jyske berider har haft, kommer svaret prompte.

»Jeg har set rigtig mange, men det vil jeg ikke fortælle om.«

Han holder en lille pause, rynker panden, ser meget tænksum ud og fortsætter så meget kort.

»Men når jeg ser en rytter, der mister hovedet og giver hesten skylden for sine

egne mangler, så går jeg min vej, for det bryder jeg mig ikke om.«

OM 10 ÅR

»Jeg vil ønske, at jeg om 10 år kan være i et ridehus og træne en hest. Det vil være forfærdeligt, hvis jeg ikke kan hoppe op på en hest om 10 år,« siger Morten Thomsen og griner.

Han fortæller, at han håber på at kunne mestre endnu lettere og hurtigere indlæring af sine heste, -stadigvæk uden at de sveder.

»Mit mål er at lære heste alt op til Grand Prix, inden de bliver syv år. Derefter kan jeg styrke deres muskler, fra de er syv til 10 år, så de er rigtig gode som 9-10 årige. Jeg mener ikke, hestene kun kan gøre tingene, fordi de har musklerne til

det, men at de kan det, fordi de har lært det. Ud over det er der også andre ting, som jeg synes ville være rigtig sjove at opnå, mest for at teste mig selv. En af dem er at lave levader fra ryggen af hesten, en anden at lære en hest at galopere på tre ben,« siger Morten og smiler og ser tilfreds ud ved tanken om de udfordringer.

Der er gået en time. Interviewet er ved at være slut, Mortens datter har næsten fået tømt slikskålen og virker meget tilfreds med sin indsats, og det sidste spørgsmål handler om, hvad Morten Thomsen gerne vil bidrage med til hesteb Branchen i Danmark?

»Noget af det, jeg gerne vil formidle til folk, er, at de skal tænke på, at hver dag, man tager fat i hesten, så lærer man den noget, hvad enten man vil eller ej. Alt er indlæring. Alt, hvad hesten gør af både gode og dårlige ting, er noget, den har lært.

Derfor: Lær hesten det rigtigt første gang!«

Med denne opfordring fra den jyske berider tager jeg afsked med Morten Thomsen, som sætter sin datter op på skulderen, og sammen med sin kone går han de 50 meter hjem til deres hus ad en lille sti gennem skoven.